

Man burde sørge for, at de nogenlunde kunde regne ud, naar Lønningerne ville stige, saa de ikke skulde behøve at vente paa, at en eller anden Assistent paa en 60—70 Aar gik hen og døde, saa at der derved opstod et Hul, hvorved de selv kunde rykke en lille Smule op.

R. Sørensen: Det er selvfølgelig med blandede Følelser, jeg som ung Mand over at tage Ordet i denne Forsamling, men jeg haaber, at de ærede Medlemmer ville bære over med mig, om jeg skulde udtrykke mig lidt mindre korrekt.

Jeg vil først rette en Tak til det høje Ministerium, fordi det atter fremlægger Skattelovene. Som de Herre vide, er jeg valgt i en ren Landkreds, og det er for os Landboere en stor Sag at faa disse Love gennemførte. Jeg har haft Lejlighed til at se de nuværende Skatteforholds uheldige Sider paa nært Hold. I den Kreds, hvor jeg bor, ligger der et stort Gods, hvis Ejer bor i Sverige. Det er nu saaledes, at man ikke kan beskatte denne Godsejer paa Formue og Lejlighed, fordi han ikke bor paa selve Stedet. Det bliver i endnu højere Grad urimeligt over for denne Kommunes Beboere, idet de nemlig som andre Steder i Landkommunerne ønske højere Skat paa Formue og Lettelse paa Hartkornet. Men vilde de gaa frem paa den Maade, vilde Resultatet blive, at de vilde lette Herremanden endnu mere, medens de selv fik større Byrder, thi Hartkornet er den eneste Skattepligt, Herremanden har, og paa Formue og Lejlighed kunne de ikke ramme ham. Jeg gaar ud fra, at skulle vi nogen Sinds opnaa en retfærdig Skattefordeling, maa vi naa til at beskatte Erhverv og Ejendom, hvor de ere, og lade Manden rejse, hvorhen han vil. Jeg kan give Dem et andet Eksempel. Der findes enkelte Steder i Landet store Teglværker, som ere byggede paa Aktier. Et saadant Teglværk over stor Slitage, men paa Grund af, at det ejes af et Aktieselskab, som ikke bor paa Stedet, er det umuligt at ramme det. Jeg mener, man maa have en Lov, hvorved man kan ramme en Bedrift, uanset hvor Ejeren bor. Derfor vil jeg sige det høje Ministerium Tak, fordi det har taget Loven frem. Den gaar ganske vist ikke just saa langt, men den kunde mulig ændres saaledes, at man kunde faa disse Mangler afhjulpet.

Der er et andet Punkt i vore Skatteforhold, som jeg synes er endnu mere uretfærdigt. Det er vore Amtsskatter. Som det er det høje Ting bekendt, hvile Amts-

skatterne saa godt som udelukkende paa Hartkornet. Skatterne blive i sig selv langt mere uretfærdige derved, at de ikke have været staaende Skatter, men ere stegne fra ganske smaa Summer op til ganske anselige. Ja man kan sige, at saadan er det omtrent i alle Landets Kommuner, at man svare 12—15 Kr. pr. Tønde Hartkorn i Amtsskat. Lad os nu tænke os, at en Mand ejer en Gaard paa 6 Tønder Hartkorn. Han kommer derefter til at give 90 Kr. i Skat, selv om han skylder alle Pengene bort, men bor der en Kapitalist med 50,000 eller 100,000 Kr. ved Siden af, svarer denne ikke en Øre, og det er dog en stor Uretfærdighed, især naar man tænker paa, hvad Skatterne bruges til. De Herre vide jo, at disse Penge anvendes til veldædige Formaal. At de ere stegne saa højt, har sin Grund i, at man giver Bidrag baade til Jærnbaner og Landeveje, Sindssygehospitaller og Sygehuse og alle mulige veldædige Formaal. Det høje Ting vil give mig Ret i, at til disse Formaal bør ikke alene Hartkornet bidrage, men alle kristelige Samfundsklasser, baade Jordbrugere og Industrien. — Det er naturligt, at naar jeg er valgt i en Landkreds, ligger det nærmest for mig at tale om Landbruget. I Gaar Eftermiddags eller i Aftes var der et andet Medlem, som ogsaa talte for Landbruget, det var det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (Køedt). Mellem ham og mig er der stor Uenighed. Det ærede Medlem er nemlig af dem, som mene, man skal have Frihandel. Jeg er af dem, som mene, at man maa se at rette sig efter den øvrige Verden i den Henseende, og vi staa jo snart alene tilbage, og faktisk er det ogsaa, at vi Landmænd ere den eneste Klasse Samfundsborgere, der gaa tilbage i Velstand. Der har været bevilget store Summer til Fremme af Landbruget, til Dyrskuer og Konsulenter, men det har vist sig, at trods dette er Landbruget stadig gaaet tilbage. Det er min fulde Overbevisning, at selv om vi fik Lov til at brandskatte alle Erhverv, vilde det ikke nytte, for Misæren er saa stor, at det kan ikke ad den Vej bringes i sin Rigtighed. Hvad der særlig er Grund til, at Landbruget er gaaet tilbage, er den Overproduktion af Varer, som kastes ind paa Markedet og trykker Priserne. Jeg skal give et lille Overblik derover, ganske kort, efter de sidste 20 Aars Kapitelstakster. Det blev nylig udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipsen), at vi levede ikke i en Dyrtdid, og jeg skal bevise, at